RUSKI INWALID

№ 33.

ŚRODA. 11 Lutego 1820 r.

CZYLI

WIADOMOŚCI WOJENNE.

Treść. Wiadomości Kraiowe: z Petersburga. z Wilna. Wiadomości Zagraniczne: Niemcy. Galiciia. Angliia. Rozmaitości.

WIADOMOŚCI KRAIOWE.

z Petersburga, 5 Lutego.

Reskrypt Nayiaśnieyszego Cesarza JMści do Jenerał Gubernatora *Bałaszowa* pod dniem 19. z. m.

— »*Alexandrze Dymitrowiczu!* Wysyłaiąc Was na mieysce przeznaczone, miło mi oświadczyć moie wam zadowolnienie za trudy i gorliwość iakich w wykonywaniu poruczanych wam obowiązków zawsze dowodziliście, a mianowicie kiedyście byli Jenerał-Gubernatorem Petersburgskim i ministrem policyi.— Przekonany iestem że i w teraznieyszym urzędzie usprawiedliwicie moią w osobie waszey ufnosć. Zostaię przychylny ku wam.

(Podpisano ALEXANDER.

— W Jmiennym Iego Cesarskiey Mści ukazie danym rządzącemu Senatowi pod dniem 19. z. m. wyrażono: »Przez ukaz z 27 Marca 1819 rozkazaliśmy aby przy uwolnieniu na zawsze od służby officialistów pobieraiących gaży nie więcey sta rubli i wydaniu im pensyi dożywotnicy, nie połowa lecz całkowita, iaką pobierali podczas pełnienia służby płaca była im zamieniana w pensyią dożywotnią. Teraz zaś podciągąiąc pod to postanowienie i wszystkich tych ktorzy iaką kolwiek pobieraią gażę w czasie pełnienia służby, rozkazuiemy, aby tym którzy pobieraią gaży mniey iak sto rubli, a maią prawo do pensyi ta po sto rubli spełna była przeznaczaną.«

— Wskutek podaney kwestyi pod rozwiązanie Senatu: »Czy należy zmuszać do obrania rodzaiu życia przynoszącego skarbowi opłatę prawem przepisaną tych ludzi, którzy udowodniwszy pochodzenie swe z stanu duchownego wywiązali się z poddaństwa Panów?« Zgodnie z zdaniem nayświętszego synodu *Postanowiono*: Ze pomienieni ludzie mogą i powinni powracać do stanu duchownego, iako należący do niego, ieśliby iednak sami niechcieli wybrać innego rodzaiu życia. O tako-

wém postanowieniu Senatu rządzącego zawiadomiono ukazem wszystkie sądownictwa i posłano zawiadomienia do iuryzdykcyi wyższych.

z Wilna 28 Stycznia.

z Kuryiera Litewskiego.

W niedzielę przeszłą dnia 25 bieżącego miesiąca, odbyło się w wielkiey sali Domu Towarzystwa Dobroczynności, posiedzenie publiczne tegoż Towarzystwa. Przed zaczęciem onego, śpiewany był hymn, Domine salvum fac Imperatorem, przez dzieci w domu ubogich wychowane, poczem zagaił sesyą Prezydent 1go wydziału, Senator Państwa Michał Ogiński; poźniey zaś JPan Barankiewicz, czytał rozprawę o wannach siarczanych, w Domu Towarzystwa zaprowadzonych; z kolei 9tey kl. JP Karol Wagner Sekretarz 2go wydziału, przedstawił poszczególe czynności tegoż wydziału. W ostatku, Sekretarz Towarzystwa i kawaler Ignacy Jundził, w obszerném i pracowicie ułożonem pismie, zdał sprawę z działań Towarzystwa, od ostatniego posiedzenia publicznego. — Rachunki z lat 1818 i 1819 przeczytał; o postępkach i wzroście tego zakładu przez nowo wprowadzone porządki i pomnożone fundusze uwiadomił; iednem słowem: żadnego nie opuścił przedmiotu, któryby służyć mógł do dania poznać, w iakim istotnie stanie dom się ubogich utrzymuie.

Po zakończeném posiedzeniu JPani Skibińska przy liczney orkiestrze exekwowała śpiew od ubogich, do którego znaiomy z talentu swego JPan Ignacy Szydłowski wiersze zastosowane do muzyki JPana Karola Kurpińskiego ułożył.

To posiedzenie zaszczycone było przytomnością wielu Dam, oraz JW. Jenerał Gubernatora Litewskiego, Rimskiego Korsakowa, JW. Vice-Gubernatora Wileńskiego i innych osób rządowych, w ogólności mówiąc: zgromadzenie było bardzo liczne, a sessya zupełnie odpowiedziała oczekiwaniom przyiaciół ludzkości.

— Wyiątek z ustawy Naywyżey potwierdzoney, dnia 11go Lutego 1812 rokn, o papierze herbowym, w którey między innemi w punktach wyrażono:

III. *O papierze wexlowym i na zapisy pożyczkowe.*

w § 15.

Wexle i zapisy pożyczkowe i zobowiązania się wszelkiego rodzaiu, pisać nieinaczey, iak na osobnych do tego ustanowionych arkuszach podług summy w tych zapisach wyrażoney:

Do	500		rubli na arkuszu ceny	2	rub.
Od	501	do	1000 — — — —	3	—
—	1001	—	3000 — — — —	6	—
—	3001	—	5000 — — — —	10	—
—	5001	—	8000 — — — —	15	—
—	8001	—	10000 — — — —	20	—
—	10001	—	15000 — — — —	25	—
—	15001	—	20000 — — — —	30	—
—	20001	—	25000 — — — —	35	—
—	25001	—	30000 — — — —	40	—
—	30001	—	35000 — — — —	45	—
—	35001	—	40000 — — — —	50	—
—	40001	—	45000 — — — —	55	—
—	45001	—	50000 — — — —	60	—

Na summy 50000 rubli przewyższaiące, pisać wexle i zapisy pożyczkowe na kilku arkuszach w proporcyi do całey summy pożyczoney.

IV. *O papierze herbowym aktów wieczystych.*

§ 16.

Do pisania aktow wieczystych wszelkiego rodzaiu, ustawia się prawny papier herbowy następuiącey wartości, podług ceny maiątku, albo summy w prawie wyrażoney.

Na sumę od		501 do	1000	r. arkusz		3	r.
—	—	1001 —	3000	—	—	5	—
—	—	3001 —	5000	—	—	8	—
—	—	5001 —	8000	—	—	10	—
—	—	8001 —	10000	—	—	15	—
—	—	10001 —	15000	—	—	20	—
—	—	15001 —	20000	—	—	25	—
—	—	20001 —	25000	—	—	30	—
—	—	25001 —	35000	—	—	40	—
—	—	35001 —	50000	—	—	50	—
—	—	50001 —	75000	—	—	100	—
—	—	75001 —	100000	—	—	150	—
—	—	100001 —	200000	—	—	300	—
—	—	200001 —	300000	—	—	400	—
—	—	300001 —	500000	—	—	500	—
—	—	500001 —	i wyżey	—	—	1000	—

§ 17.

Na papierze herbowym praw wieczystych, podług summy wymienioney w prawie, albo podług ceny maiątkow pisać:

1) Prawa kupne.
2) Zastawne.
3) Zapisy darowne.
4) Wszelkie akta o przedaż maiątków.
5) Zapisy testamentowe wszelkiego rodzaiu.
6) Akta dzielcze albo zapisy i kopie ich, z poświadczeniem sądowego urzędu, między suk-

cessorami ślacheckich i kupieckich maiątkow posiadaiącemi.

Anadto:

Ukazem Rządzącego Senatu z dnia 19 marca zeszłego 1819 roku z N. 8271 przepisano, iżby prośby, obiaśnienia i wszystkie do nich annexa, przyymowane i podawane były od ludzi prywatnych nieinaczey, iak na ustanowionym herbowym papierze.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Niemcy.

z Wiednia, 31 *Stycznia*.

W tych dniach zaszły niektóre zamieszania w tuteyszey akademii woienney. Uczniowie rozumieiąc się bydz pokrzywdzonemi przez iednego sapera, napadli na niego i mocno zbili, tak, że zwierzchność akademicka wzięła nakoniec go pod swoią obronę. Obrażeni tem uczniowie wyszli z akademii w przedsięwzięciu więcey niepowrócenia. Za ich przykładem poszli i drudzy. Niektórzy iednakże zreflektowawszy się później chcieli powrócić tegoż wieczora; lecz ich niewpuszczono iak aż dopiero nazaiutrz. Dla rozebrania tey sprawy wyznaczona była osobna kommissyia pod przewodnictwem Arcy Xiążęcia *Jana* i postanowiła usunąć z Akademii całą wyższą to iest siodmą klassę oprócz dwóch tylko uczniów, którzy niechcieli i nienależeli do nieładu. Nadto usuniono także 15 uczniow z klas niższych. Ci zaś co się namyślili i powrócili, byli tylko aresztowani na czas nieiaki. Wyrok ten chociaż i u tronu znalazł potwierdzenie, na liczne atoli wstawienia się przebaczono 39 uczniom. Wszystkich niespokoynych było 46; siedmiu więc zostało bez przebaczenia.

— Z powodu wybrzeżenia Dunaiu, niektóre tuteysze okolice i wioski przyległe zupełnie są zalane i to iest przyczyną zerwania wszelkich z niemi stosunków, które nawet metak rychło do zwyczaynego powrócą stanu, mróz bowiem pokrył lodem rozlany Dunay i niepozwala żadnego przeiazdu.

Galicya.

Dokończenie Okolnika, wydanego przez C. K. Rząd kraiowy, o postępowaniu w sprawach małżeńskich.

§ 12) Po zupełnem ukończeniu śledzwa należy rozłączenie wyrokiem dozwolić, albo odrzucić, a w pierwszym przypadku wyraźnie rozpoznać, czyli małżonek lub małżonka, albo każda lub żadna z stron, są winnemi rozłączenia się. Powszechny zaś przepis ustawy sądowey służy dla środków prawnych i zaskarżenia wyroku. — Jeżeliby sędzia wyższy znalazł główne wady w śledzeniu, powinien przed roztrzygnieniem sprawy główney uchybienia z urzędu poprawić kazać.

§ 13) Przepisy postępowania w sprawie rozłączenia małżonkow tu udzielone służą także w przypadkach śledztwa względem nieważności małżeństwa, albo żądanego rozwodu, tak dalece, ile takowe z przepisami prawa względem obrony i utrzymania małżeństwa względem niemożności dopuszczenia dowodu przez przysięgę albo wyznanie małżonków, i względem przedsięwziąć się maiącego z urzędu wyśledzenia przeszkod do małżeństwa, w §fie 94 Kodexu cywilnego przytoczonych pogodzić się daią.

§ 14) W szczególności, powinien sędzia oboie małżeństwo, tudzież tego, któremu obronę małżeństwa poruczył, osobiście przywołać, temuż obrońcy podane pismo, albo doniesienia wraz z załączonemi dowodami udzielić, każdą stronę o przedmiocie śledztwa stosownie do zamiaru i w porządku należytym traktować kazać, złożenia potrzebnych aktów i dokumentów żądać, albo o takowe samemu postarać się, świadków i w sztuce biegłych słuchać, a tym sposobem stanowiące czynu okoliczności zupełnie wyiaśnić, przytem powody za nieważnością albo rozwiązaniem małżeństwa przytoczone doskonale wystawić, ale także ściśle rozpoznawać, i małżeństwa ważnego przeciw każdemu dowolnemu zarzutowi z urzędu bronić, w ogólności zaś, cały tok sprawy tak kierować, aby nieważność małżeństwa, albo prawo wymagania rozwiązania związku małżeńskiego, bez względu na własne zeznanie lub na ułożenie się małżonków, iasno dowiedzione były; albo też niemożność takiego dowodzenia żadney iuż wątpliwości nie podpadała.

§ 15) Jeżeliby prośba iednego z małżonków o unieważnienie albo rozwiązanie małżeństwa widocznie niegruntowna była, potrzeba go pierwey samego wezwać, i przez stosowne do zamiaru przełożenie, ile możności, do tego nakłaniać, aby od zamiaru swoiego dobrowolnie odstąpił.

§ 16) Gdy w przypadku małżeństwa prawnie za nieważne uznanego, prze-szkoda przez dopełniaiącą czyli dodatkową dyspensę, przez zezwolenie osoby w prawach swoich pokrzywdzoney, albo przez potwierdzenie władzy uchyloną zostanie, wtedy przepis §fu 98 Kodexu cywilnego zastosowany bydź ma; także, gdy niekatolicy o rozwiązanie małżeństwa przychodzą, należy ich według okoliczności, do skłonienia do zgody dobrowolney, i pogodzenia rozdwoionych umysłów nakłaniać.

§ 17) Ustanowiony obrońca małżeństwa powinien o wszystkich za zasadę do rozwodu, albo unieważnienia związku małżeńskiego podanych okolicznościach, dokładney wiadomości zasięgać, iak daleko wniosek na prawie i doskonałych dowodach wspiera się, albo iakie zarzuty lub wątpliwości temuż na zawadzie staią, pilnie dochodzić, i z tego gruntownie i sumiennie zdadź sprawę. — Jeżeliby obrońca w tey rzeczy co opuścił, tedy sędzia z urzędu sprostować to powinien.

§ 18) Po zakończoney rozprawie należy wyrokować. Wypadnie wyrok za ważnością albo przeciw rozwodowi małżeństwa, wtedy maią mieysce przeciw temu środki prawne, i zaskarżenia powszechnie dozwolone. Jeżeli zaś wyrok za nieważnością, albo rozwodem obrońca małżeństwa każdego razu, bez dalszego odwoływania się, w terminie zwykłym appellacyą założyć, a w tym razie gdy w sporze miądzy katolikami, albo kiedy iedna strona religii katolickiey, na nieważność małżeństwa wyrokowano; nawet przy iednozgodnych wyrokach, rewizyą założyć; i po komunikacyi pism appellacyynych i rewizyynych, przesłania aktów do wyższey władzy żądać, nad czem z urzędu pierwsza Instancya wyrokuiąca, i przydany reprezentant polityczny, czuwać maią.

§ 19) Gdy małżeństwo za nieważne uznanem, albo rozwiedzionem zostanie, wtedy po nastąpieniu mocy prawney tegoż wyroku, należy z urzędu wydadź zalecenie, aby ten wyrok według przepisu §. 122 Kodexu cywilnego do metryki ślubów wciągnionym został.

we Lwowie dnia 4 Września 1819.

(Tu podpisy.)

ANGLIIA.

z Londynu, 30 Stycznia.

Król nasz dopiero zmarły, zostawił po sobie 6ciu synów i 3 córki. Następca iego były Xiąże Reient, obiąwszy berło pod imieniem *Jerzego* IV, natychmiast wydał odezwę do całego narodu zawiadomiaiącą o zeysciu ś. p. Króla oyca swoiego i wstąpieniu swoiem na tron.

ROZMAITOŚCI.

W czasie wybrzeżenia Renu które niedawno miało mieysce, widziano następuiące dosyć osobliwsze zdarzenie: Jeden z przewoźników ieżdżący w własney łodzi po tem nowo utworzonem iezierze dla ratowania nieszczęśliwych, przybliżył się był do drzewa i spostrzegł siędzącego na niem zaiąca, który zapewna ogarniony nagle wodą, niewidząc żadnego ratunku wskoczył między gałęzie. Przewoźnik kontent z zdobyczy, wysiada z czółna i sięga po zaiąca. Zwierzątko widząc swą zgubę, skacze do czułna przewoźnika nieprzywiązanego przez zapomnienie do drzewa. Ruch iaki zaiąc skokiem swoim nadał czułnowi, odpycha go od drzewa; a wiatr bardziey iescze dopomaga do ucieczki prześladowanemu zwierzątku. Czółno wkrótce odpłynęło daleko, a przewoźnik zostawiony na drzewie, co chwila czekał zguby, bo wzmagaiący się wiatr i impet wody schylaiąc coraz bardziey gałęzie drzewa, groziły zupełnem wkrotce zatopieniem. Na szczęscie przecież w kilka godzin spostrzegli inni przewoźnicy towarzysza swoiego w niebespieczeństwie i pospieszyli na ratunek. Zdarzenie towarzysza bawiło ich mocno; lecz straty zaiąca a przy nim i czółna żałowali także; puścili się więc w pogoń: Znaleźli czółno stoiące przy brzegu koło krzaków i wnosili że zaiąc szczęśliwie poszedł w knieie.

W PETERSBURGU.

w drukarni woienney Głównego Sztabu JEGO CESARSKIEY MŚCI.